

POSUDEK

Vedoucího práce na diplomovou práci

Jména a příjmení studenta: Bc. Lucie Síbková
Téma diplomové práce: „Využití socioterapeutické farmy v rámci zaměstnávání osob zdravotně postižených na chráněných a tréninkových pracovních místech ve Středisku ekologické výchovy Toulcův dvůr“
Vedoucí diplomové práce: Dr. Arnoldová Anna
Termín odevzdání vytištěných a podepsaných posudků na SO(2x): 5. 9. 2014

Diplomová práce na téma „Využití socioterapeutické farmy v rámci zaměstnávání osob zdravotně postižených na chráněných a tréninkových pracovních místech ve Středisku ekologické výchovy Toulcův dvůr“ má celkem 92 stran, z toho teoretická část tvoří 59 stran a praktická 33 stran. Toto téma si autorka vybrala z důvodu, že je sama zainteresovaným účastníkem. Od srpna 2013 jí byla nabídnuta možnost stát se vedoucím (ve smyslu koordinátorem) tréninkové pozice ošetřovatel zvířat v rámci Operačního programu Praha - Adaptabilita na Toulcově dvoře, kde od roku 2007 pracuje. Na vlastní oči pak mohla pozorovat, jak se celý průběh projektu vyvíjí a co to přináší jednotlivým pracovníkům se zdravotním postižením na farmě. Zaujala ji možnost zachytit, popsat a zhodnotit proces tréninkového zaměstnávání i zaměstnávání na chráněných pracovních místech a dozvědět se více o problematice zaměstnávání osob s postižením z širšího hlediska.

Magisterská práce se zabývá zaměstnáváním osob se zdravotním postižením na chráněných a tréninkových pracovních místech. Popisuje souvislosti těchto míst s pracovní rehabilitací. Pracovní rehabilitací není myšlen pouze pojem se standardizovaným obsahem podle zákona o zaměstnanosti, ale jako složka ucelené rehabilitace. Práce dále charakterizuje sociální podnikání jako jednu z možností, kde může být vytvoření chráněných a tréninkových pracovních míst nosným programem podniku. Seznamuje s operačními programy, které v současné době umožňují vznik tréninkových míst. Téma úsilí o pracovní integraci je pojato z hlediska důležitosti práce pro dosažení uspokojení potřeb člověka se zdravotním postižením a jeho sociálního začlenění. Diplomová práce zahrnuje charakteristiku konkrétního střediska, ve kterém jsou tréninková a chráněná pracovní místa na socioterapeutické farmě realizována.

V praktické části práce jsou popsány možnosti využití socioterapeutické farmy při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Vyhodnocuje výhody i rizika přítomnosti zvířat na pracovišti a přínos práce na farmě pro konkrétní osoby zaměstnané na chráněných a tréninkových pracovních místech na pozici ošetřovatel zvířat.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnotit přínos zaměstnávání osob se zdravotním postižením na tréninkových a chráněných místech na socioterapeutické farmě. Dalším cílem práce bylo podrobně se seznámit s problematikou zaměstnávání osob se zdravotním postižením z hlediska současné legislativy a celkové koncepce aktivní politiky zaměstnanosti ve vztahu k cílové skupině. Následně autorka sledovala a vyhodnotila dopad těchto opatření v praxi, tj. pro konkrétní osoby na specifickém pracovišti výukové a socioterapeutické farmy hospodářských zvířat v Toulcově dvoře. Dílčím cílem pak bylo zmapovat a charakterizovat možnosti zaměstnavatelů z neziskového sektoru v oblasti sociálního podnikání.

Diplomová práce obsahuje teoretické i praktické výstupy. V první části práce charakterizuje základní pojmy ve vztahu k osobám se zdravotním postižením a jejich zaměstnávání, včetně právních norem a práv a povinností zaměstnavatele. V samostatné kapitole se věnuje zaměstnávání osob se zdravotním postižením v kontextu pracovní

rehabilitace, jejímu dosahu i legislativnímu zakotvení, ze kterého vychází možnost vytvoření chráněných pracovních míst a nárok na získání příspěvků. Tréninkovému zaměstnávání, jako specifickému programu podpory znevýhodněných osob na trhu práce vytvořeném za podpory Evropského sociálního fondu, se autorka věnuje v 5. kapitole. Seznamuje v ní s operačními programy, které v současné době umožňují vznik těchto tréninkových míst. V navazující samostatné kapitole charakterizuje sociální podnikání jako jednu z možností, kde může být vytvoření chráněných a tréninkových pracovních míst stěžejní náplní podniku. Následující dvě kapitoly obeznamují čtenáře s místem realizace výzkumu. V 7. kapitole představuje zařízení, ve kterém výzkum na socioterapeutické farmě prostřednictvím chráněných a tréninkových pracovních míst probíhal, jeho organizačním uspořádáním a vývojem sociálního podnikání. Socioterapeutické farmě a jejímu využití při práci s osobami se zdravotním postižením se věnuje v 8. kapitole.

Pro diplomovou práci byla v praktické části zvolena metoda kvalitativního výzkumu formou polostandardizovaného rozhovoru doplněného o zúčastněné pozorování a analýzu dokumentace klientů.

Výzkumný vzorek tvořily čtyři osoby se zdravotním postižením zaměstnané v SEV hl. m. Prahy Toulcův dvůr na pozici ošetřovatel zvířat. Jednalo se o tři muže a jednu ženu, ve věku od 28 let do 47 let. Dva klienti byli dlouhodobě zaměstnaní na chráněných pracovních místech a dva klienti byli zapojeni v programu tréninkového zaměstnávání po dobu šesti měsíců. U jednotlivých klientů se vyskytovaly diagnózy: úraz hlavy a krční páteře s následným poškozením mozku, středně těžká mentální retardace, deprese, sociální fobie, závislost na návykových látkách (na tlumivých lécích).

Jako hlavní techniky sběru dat pro tuto práci bylo zvoleno zúčastněné pozorování, analýza dílčích dokumentů a polostandardizovaný rozhovor. Rozhovory byly uskutečněny s vybranými osobami, dále s pracovníky organizace, popřípadě rodinnými příslušníky.

Časový harmonogram psaní práce byl rozdělen do tří po sobě jdoucích fází – přípravnou, realizační a závěrečnou fázi. Hlavní - realizační fáze trvala od srpna 2013 do května 2014. Její náplní byla převážně práce s textem a informačními zdroji, tvorba osnovy rozhovorů, práce s klienty, konzultace, analýza dokumentů, pozorování, vyhodnocení výzkumného šetření aj.

Informace obsažené v diplomové práci mohou následně využít konkrétní organizace na Toulcově dvoře pro svůj rozvoj, popřípadě stávající i budoucí zaměstnavatelé osob se zdravotním postižením. Poznatky v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením záměrně zpracovala také za účelem využití pro Sdružení SRAZ, které uvažuje o vytvoření chráněných míst a možnosti sociálního podnikání.

Odborná literatura k danému tématu je dostačující, včetně zahraniční. Citace jsou v textu dobře zpracované. Celou problematiku popsala velmi dobře, srozumitelně a v návaznosti na praxi. Mohu mít jen drobnou připomínku, např. seznam literatury není očíslován.

Závěr: diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborné.

V Praze dne 2. 9. 2014

PhDr. Arnoldová Anna
Husitská teologická fakulta